

## **Förslag till ändring i vägledningen till arbetsgivare om AFS 2019:3 om Medicinska kontroller i arbetslivet.**

Tack för sist (mötet, 12. maj, 2023) och tack för vägledningen till arbetsgivare om AFS 2019-3 och för Er Powerpoint presentation av denna.

Som avtalet har vi nu gått igenom vägledningen och har diskuterat behov för och förslag till ändringar i denna, som båda förtydligar, när medicinsk kontroll behövs, och dessutom tar bort missförståndet om och sammanblandningen av klättring och användning av fallskyddsutrustning (se nedan).

Nedan finns därför:

- 1. Bakgrund för behov av ändring av vägledning till arbetsgivare om AFS 2019:3.
- 2. Textändringsförslag till vägledningen till arbetsgivare om AFS 2019:3.

### **1. Bakgrund för behov av ändring av vägledning till AFS 2019:3:**

Av AFS 2019:3 om Medicinska kontroller i arbetslivet, 71§ om *"Klättring med stor nivåskillnad"* framgår det bla, att *"Arbetsgivaren ska anordna medicinska kontroller för de arbetstagare som kommer att sysselsättas eller sysselsätts i arbete, som innebär klättring med en nivåskillnad på mer än 13 meter..." "i träd..."*, *"där risken finns att arbetstagaren faller fritt eller okontrollerat, eller hamnar i en situation där undsättning är försvårad."*

Enligt AFS 2019:3, bilaga 10, ska den läkare, som ska utföra den medicinska kontrollen, vara *"legitimerad läkare"* och ha *"specialistkompetens"* inom tex. yrkes-, arbets- och miljömedicin.

Ytterligare framgår det, att den medicinska kontrollen måste innebära; *"...arbetsprov med EKG-registrering under maximal arbetsbelastning..."* för arbetstagare som har fyllt 40 år. För arbetstagare, som har fyllt 50 år, gäller detta varje år.

Av vägledningen till arbetsgivare om AFS 2019:3 framgår det dessutom på sida 21 av 71§ om *"Klättring med stor nivåskillnad"* (*"...mer än 13 meter"*), att...; reglerna i AFS 2019:3 normalt INTE gäller...;

- *"arbete på hög höjd utan klättring eller risk att falla"*.
- *"om man använder personlig fallskyddsutrustning, utan risk att hamna i en situation där det är svårt att hjälpe arbetstagaren"*.

Av AFS 2019:3 framgår det altså, att kravet om medicinsk kontroll och arbetsprovning gäller klättring i mera än 13 meters höjd, och av vägledningen framgår det, att det endast finns tre undantag från kravet om medicinsk kontroll och arbetsprovning, nämligen...;

- a. vid arbete i hög höjd utan klättring,
- b. om man använder personlig fallskyddsutrustning,
- c. vid arbete i hög höjd utan risk att falla.

a.)

Med anledning i, att AFS 2019:3 jo per definition gäller *"Klättring med stor nivåskillnad"*, kan man undra, hur det kan vara ett undantag i vägledningen till denna AFS för a: *"arbete i hög höjd utan klättring"...*?

Ett undantag för arbete i hög höjd utan klättring förekommer lite irrelevant för just 71§, som jo rör sig om Klättring i hög höjd med... klättring" ! ??

b.)

Med anledning i, att vi -per definition- INTE använder personlig fallskyddsutrustning för professionell klättring (där vi jo hänger i repet), verkar det tyvärr som, att Arbetsmiljöverket båda i AFS 2019:3 och i vägledningen till denna, åter igen blandar ihop; - arbete med fallskydd och - professionell klättring.

Samma farliga missförstånd, okunskap och sammanblandning verkar tyvärr också ligge bakom Arbetsmiljöverkets direkt livsfarliga förbud till 2 arboristföretag emot att klättra utan helkroppssela och fallskydd !

Se varningen emot Arbetsmiljöverket av samma anledning:

<http://www.naturakademi.com/amvvarning>

Även Powerpoint presentationen, där det -förtydligt med fet skrift- framgår, att:

**"Om man använder personlig fallskyddsutrustning, utan risk att hamna i en situation där det är svårt att hjälpa arbetstagaren."**

verkar tyvärr bygge på samma missförstånd.

Som vi även genomgick vid mötet, använder vi INTE personlig fallskyddsutrustning i professionell trädklättring bla för, att det skulle vara direkt livsfarligt.

Undantag "b" i vägledningen är därför helt irrelevant för professionell klättring.

c.)

Enda möjlighet för undantag till AFS 2019:3, jmf. vägledningen, när det gäller professionell klättring, är därför undantag "c" - arbete i hög höjd (mera än 13 meters höjd) utan risk att falla !

Detta underbyggs också av den Powerpoint presentation av Arbetsmiljöverkets vägledning för arbetsgivare, som Ni visade för oss vid mötet, 12. maj, 2023, där Ni bla presenterar "*Exempel på situationer som normalt sett inte omfattas*", och där Ni repeterar dom samma tre punkter (a-c), där c) är jo det enda relevanta undantag och, där värderingen av, om det finns "risk att falla" i så fall är avgörande.

På trots av, att det iofs alltid finns en risk att falla (även när man står på marken), då finns det knappt några dokumenterade falloolycker under professionell, certifierad klättring, förmodligen bla med anledning i, att vi jo använder två helt oberoende säkringssystem.

Dessutom är professionellt, certifierade klättrare utbildade på att kunna genomföra alla relevanta räddningar av en kollega inom få minuter och dessutom på alltid att vara två certifierade kolleger med räddningsförmåga på plats, när vi jobbar.

På trots av repeterade, skriftliga uppmaningar genom det senaste år har Arbetsmiljöverket v. Torben Vincentsen emellertid fortfarande inte levererat någon dokumentation för sitt påstående, 7. juni, 2022, om, att Arbetsmiljöverket har;

*"...kännedom om vetenskapliga studier som lyfter risken för dödsfall vid ansträngande arbete på hög höjd (över 13 m), och där det finns*

*- risk för att falla fritt, eller*

*- man är svår att undsätta."*

Det saknas därför fortfarande evidens och vetenskapligt underlag för att hävda eller utgå ifrån, att professionella, certifierade klättrare skulle ha en ovanlig eller höjd risk att falla, oavsett, om dom plötsligt -medans dom klättrar- skulle bli drabbade av lung- eller hjärtproblem eller andra sjukdomar, som kanske skulle kunna ha upptäckts genom medicinsk kontroll och arbetsprovning !

Det förekommer tom rimligt att förmode, att dagligt arbete med klättring i rep och träd gör, att just denna yrkesgrupp med all sannolikhet har en mindre risk att drabbas av tex. hjärt- eller lungproblem, än vad som gäller för övriga yrkesgrupper.

Kort sagt finns det inget underlag för att ställa krav om medicinsk kontroll och arbetsprovning till professionella, certifierade klättrare, och vara sig okunskap, okunnighet, brist på vetenskaplig bakgrund och evidens eller subjektivt upplevat irrationell ångest på andras vägnar bör speglas i Arbetsmiljöverkets agerande, arbete eller krav genom tex. AFS'er

AFS 2019:3 och vägledningen till denna bör därför reflektera och förtydliga, att klättring i hög höjd (mera än 13 meters höjd), där det inte finns risk att falla, inte är omfattat av kravet om medicinsk kontroll och arbetsprovning.

Tyvärr är vägledningen emellertid långt ifrån tydlig på detta punkt, och många professionella klättrare verkar därför missförstå denna. På det underlag föreslår vi följande:

## **2. Textändringsförslag till vägledningen till arbetsgivare om AFS 2019:3.**

Av vägledningen framgår, att reglerna om medicinsk kontroll normalt inte gäller bla: *"...om man använder personlig fallskyddsutrustning, utan risk att hamna i en situation där det svårt att hjälpa arbetstagaren"*.

Vi föreslår, att det förtydligas, att undantaget från kravet om medicinsk kontroll och arbetsprovning också gäller professionellt certifierade klättrare (som jo oftast inte använder fallskyddsutrustning) genom i stället att lägga till:

*"...eller professionell klätterutrustning (som tex. används av utbildad/certifierad professionell klättrare...)"*

I så fall kommer sättningen i stället att låta:

*"...om man använder personlig fallskyddsutrustning eller professionell klätterutrustning (som tex. används av utbildade/certifierade professionella klättrare), utan risk att hamna i en situation, där det är svårt att hjälpa arbetstagaren."*

Med denna lilla ändring i vägledningen tror vi, att konsekvenserna av missförstånden (om att professionella klättrare använder personlig fallskyddsutrustning eller är särskild exponerade för risk att falla), skulle minska avsevärd och, att det samtidigt blir mycket tydligare, vem som är omfattade av kravet om medicinsk kontroll.

Vi hoppas därför, att Ni vill inkooperera textändringsförslaget i vägledningen. Oavsett vill vi be, att Ni meddelar oss er reaktion på vårt förslag. Vi ser fram emot att höra från Er.

Hälsning

Christian Almer, Freddy Gunnarsson, Kim Filthuth, Stephan Rouvillain

ARBORISTSKOLAN

Kullanäs, Norra Kustvägen, 263 92 Jonstorp, Sverige, Tel: 0320- 560 60  
info@arboristskolan.se  
<http://www.arboristskolan.se>

BARA (Branschorganisationen för Rope Access)  
[www.bara.dk](http://www.bara.dk)